

Št. dok. 501

Ljubljana, 17. 9. 2025

**Pokrajinske zveze društev upokojencev, PZDU
Društva upokojencev, DU****Zadeva: Povzetek prizadevanj ZDUS - pokojninska reforma**

Spoštovani,

vodstvo ZDUS je takoj po javni objavi izhodišč za pokojninsko reformo poleti 2024 pričelo z aktivnostmi in navezalo stik z državnim sekretarjem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) g. Igorjem Feketijo. Slednji se je udeležil Zbora članov (dne 9.9.2024) in 5. seje Komisije za pokojninske in invalidske zadeve (dne 28.2.2025) ter predstavil izhodišča za pokojninsko reformo našem članstvu. Na temo pokojninske reforme je dne 11.6.2025 potekala okrogla miza na Dnevih medgeneracijskega sožitja katere se je udeležil minister Luka Mesec. Vodstvo ZDUS pa se je dodatno udeležilo predstavitve izhodišč na sestanku seniorjev poslanske skupine Svoboda.

Na podlagi predstavljenih izhodišč je vodstvo ZDUS pričelo z obravnavo predlaganih sprememb in pridobivanjem pripomb ter mnenj članstva ZDUS, ki so jih nato obravnavala delovna telesa ZDUS. Oblikovana stališča smo posredovali MDDSZ in kabinetu Vlade. Vodstvo ZDUS se zaveda, da je predstavljena pokojninska reforma namenjena zaposlenim in tistim, ki šele prihajajo na trg dela, in da je naša skrb za primeren gmotni položaj namenjena obstoječim upokojencem. Tako smo imeli pripombe na usklajevanje pokojnin in pričakovali ohranitev sedanjega kriterija za določitev letne uskladitve, torej razmerje 60 % / 40 % v prid vpliva rasti plač. Prizadevali smo si za letni dodatek, ki bi moral biti izplačan v dveh višinah, saj je bila žal njegova vsakoletna višina prepuščena določanju v vsakoletnem Zakonu o izvrševanju letnega proračuna. Vemo namreč, da so vse vlade v zadnjih letih kršile te določbe systemskega zakona kljub našemu nasprotovanju in vztrajno izplačevali letni dodatek v petih višinah. Zadovoljni smo, da se je zimski dodatek uzakonil. Se pa upokojenci zavzemamo za 13. pokojnino. Torej, končen cilj ZDUS je, da se letni dodatek in novi zimski dodatek združita v 13. pokojnino, socialni korektivi pa naj se urejajo v socialni zakonodaji.

V prvem polletju 2025 je ZDUS predhodno navedena stališča kontinuirano naslavljal na MDDSZ in kabinet Vlade in na podlagi teh aktivnosti smo bili v mesecu juniju 2025 povabljeni na sestanek k predsedniku vlade, kjer smo se dogovorili za nadaljevanje dialoga v smeri uresničevanja zahtev ZDUS. MDDSZ smo nato zaprosili za pripravo izračuna kako predlagana formula indeksacije vpliva na pokojnine in simulacijo počasnejšega spreminjanja indeksacije, saj je bila naša zahteva, da ostane razmerje plače in inflacije 50:50 za obdobje od leta 2026 do 2035. ZDUS se tudi zavzema, da mora ostati zaveza, da se najmanj na vsakih pet let na podlagi projekcij Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ) za posamezna leta, pripravljenih na podlagi jesenskih napovedi gospodarskih gibanj UMAR ob upoštevanju gibanja deleža izdatkov za pokojnine v BDP v posameznih letih transferja v blagajno ZPIZ, realne rasti pokojnin, razmerja med

neto pokojninami in neto plačami, opravi javna razprava o primernosti upoštevanja delnih rasti plač in rasti cen življenjskih stroškov pri nadaljnjem usklajevanju pokojnin.

Na sestanku pri ministru Luki Mescu na MDDSZ so nam predstavili vpliv spremembe indeksacije na pokojnine, s katerimi je ZDUS v nadaljevanju seznanil svoja delovna telesa in članstvo. Ko smo bili ponovno povabljeni na sestanek s predsednikom Vlade smo jih seznanili s svojim stališčem, in sicer strinjanjem s predstavljenim počasnejšim spreminjanjem indeksacije. Pričakovanja ZDUS so, da MDDSZ pripravi ustrezen amandma k 67. členu predloga zakona ZPIZ-20 za sprejem na Vladi RS do 2. obravnave EPA 2117-IX. Obe vodstvi Odborov DZ smo že zaprosili, da nas povabijo na obe seji. Kot deležniki Ekonomsko-socialnega sveta želimo biti tudi člani ZDUS, z možnostjo prisotnosti pri vseh pomembnih vprašanjih, ki zadevajo starejše.

Ravno to, da je bila pokojninska reforma usklajena med socialnimi partnerji v Ekonomsko socialnem svetu (ESS) tripartitno med Vlado RS, reprezentativnimi sindikati in delodajalskimi združenji, torej brez sodelovanja upokojencev, je pokazalo, da ne more biti sprejeta reforma brez tistega, na katerega se nanaša. Vloga ZDUS je bila odločilna, da smo imeli dva sestanka pri predsedniku Vlade RS in dva sestanka z ministrom za delo, družino in socialne zadeve. Na našo pobudo in s podporo predsednika Vlade RS je ESS ponovno odprl že zaključen in izpogajan paket pokojninske reforme, da smo lahko spremenili indeksacijo pokojnin na še sprejemljivo razmerje 50 % : 50 % še za dodatna štiri leta, torej od 2030 na 31.12.2034. Pa tudi lestvica indeksacije sedaj pada do leta 2045 bolj položno. Vse to je ZDUS naredil v interesu naših upokojencev, da se njihove pokojnine ne bodo dodatno zmanjševale in bodo v miru živeli svojo jesen življenja.

Smo pred sprejetjem pokojninske reforme. Naš prvi cilj je še vedno zagotavljanje boljšega gmotnega položaja upokojencev, pa tudi vzdržnost pokojninske blagajne, ki je naš drugi cilj. Novela reforme je sprejemljiva upoštevajoč tudi korekcije preko vloženih amandmajev. Naša stališča so bila upoštevana, zato jo podpiramo.

Ob tem bi se želeli dotakniti tudi dejstva, da se ob vsaki reformi oglasijo tisti, ki čutijo, da so jim bile narejene krivice. A te krivice predstavljajo pomembna pravna vprašanja o katerih bi se moralo zavzeti jasno stališče glede odprave za nazaj. Seznanjeni smo, da so glede poprave krivic že sproženi posamezni postopki pred Delovnim in socialnim sodiščem, kateri pa se bodo najverjetneje zaključili šele na Ustavnem sodišču. Šele ko bo jasno razvidna vsebina pravic in njihov obseg, bomo lahko skupaj z našimi delovnimi telesi pripravili stališče ZDUS in z njim seznanili naše zainteresirane člane.

Vemo, da pokojninska reforma ni idealna, daleč od tega. Je le odraz sedanjega stanja stvari v svetu in pri nas ter bodočih demografskih gibanj, ko bo število upokojenih oseb hitro naraščalo. A s tem posegom ZDUS je za naše že upokojene člane zdaj predlagana pokojninska reforma sprejemljiva. Res je, da bo že prihodnje leto usklajevanje pokojnin za malenkost nižje zaradi spremenjenega razmerja med povprečno bruto plačo in povprečno letno inflacijo. A to razliko v našo škodo bomo upokojenci dobili več kot povrnjeno z novim zimskim dodatkom.

Nov pokojninski zakon bo začel veljati, če bo sprejet, s 01.01.2026, z izjemo zimskega dodatka, katerega prejemmo že letos, a le če bo reforma sprejeta.

V vednost:

- Tajništvo ZDUS
- Arhiv strokovne službe